

Як показали результати дослідження, узагальнення знань з курсу комунікативні процеси краще проходить на таких лекціях, як заключна, лекція прес-конференція та лекція шоу. Позитивним наслідком у роботі зі студентами сприяють такі напрями індивідуально-консультативної роботи: відповіді на типові запитання студентів на лекції-діалозі після вивчення ними теоретичного матеріалу, консультування студентів стосовно виконання комплексу практичних завдань, підготовка студентів до виступів на лекціях, участі у студентських конференціях та проходження педагогічної практики; обговорення тематичного плану з економічних дисциплін та розробки уроків.

Отже, комплексний підхід до індивідуальної роботи зі студентами стимулював їх до глибокого вивчення дисципліни, сприяв формуванню особистісно зчущих умінь та навичок вкрай необхідних у багатьох сферах майбутньої практичної діяльності фахівців, спонукав займатися самоудосконаленням та забезпечив розвиток творчих здібностей майбутніх економістів.

*Н. В. Мезенцова, асист.,
кафедра правового регулювання економіки*

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ АКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ НА ПРИКЛАДІ ТЕМИ «БЮДЖЕТНИЙ ПРОЦЕС»

Сучасна вища освіта повинна ставити на меті підготовку конкурентоздатних фахівців, котрі здатні працювати в умовах ринкової економіки. Традиційні методи навчання на даному етапі є застарілими, їх суть зводиться до простого навчання студентів вміти відтворювати та запам'ятовувати інформацію, у той час як пріоритетним завданням є навчити студентів розуміти, осмислювати та практично використовувати інформацію, розвиватися. Досягнення зазначених завдань можливе із використанням сучасних активних методів навчання.

Активні методи навчання покликані підвищити увагу та інтерес студентів до предмету, сприяти розвитку аналітичних здібностей та практичних навичок. Обрання певних нетрадиційних методів залежить від ряду факторів зовнішнього та внутрішнього

характеру, серед яких слід відмітити специфіку предмету, специфіку аудиторії, часові рамки, рівень підготовки студентів та ін.

Тема «бюджетний процес» є складною для вивчення студентами, адже є досить великою за обсягом та ґрунтується на положеннях Бюджетного кодексу України, що унеможливує вільну інтерпретацію теми. Застосування активних методів навчання під час розгляду даної теми має на меті полегшити процес засвоєння теми, розвинути здібності студентів та активізувати їх інтерес та увагу до предмету. Крім того, важлива роль відводиться мотивації студентів за допомогою методів комунікативної атаки, методу доведення та переконання, методу долання перешкод, методу делегування та методу закріплення позитивного враження.

Під час розгляду теми «Бюджетний процес» доцільно використовувати наступні активні методи навчання: робота в малих групах, дискусія та рольова гра.

Метод «роботи в малих групах» дозволяє залучити усіх студентів до активної роботи, а також розглянути велику кількість питань, що розподіляються між групами. При цьому важливим є надати можливість виступити кожному студенту, тим самим унеможливаючи пасивність та «відсиджування у групі».

Метод «дискусії» можливий до застосування при розгляді проблемних питань. Ефективність проведення дискусії залежить від рівня організації дискусії та рівня теоретичної підготовки студентів. Доцільним є поділ студентів на три групи, дві з яких є опонентами, а третя група представляє експертів або спостерігачів, тобто студентів, що не мають однозначної позиції. Орієнтовний час проведення дискусії становить 30—40 хвилин, у тому числі 10—15 хвилин на підбиття підсумків групою експертів. Прикладом, де може бути застосована дискусія, є тема: ефективність бюджетного процесу в Україні.

Метод «рольової гри» дозволяє просто та ефективно розглянути процес прийняття Державного бюджету України. Суть методу «рольова гра» полягає у наступному: студенти умовно поділяються на учасників бюджетного процесу, готуються близько 5 хвилин та презентують свої ролі. Серед студентів обирається ведучий, що координує хід бюджетного процесу, озвучує стадію бюджетного процесу, називає календарну дату та викликає відповідного учасника бюджетного процесу, у випадку необхідності виправляє помилки студентів. Розгляд теми проходить у формі гри, що сприяє кращому засвоєнню інформації та набутті практичних навичок.

Активні методи навчання у поєднанні із традиційними методами сприяють вдосконаленню системи сучасної освіти та якості викладання окремих дисциплін.

*О. В. Мельник, асист.,
кафедра страхування*

ОРГАНІЗАЦІЯ ЕФЕКТИВНОЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИКОНАННІ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТРАХОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ»

Студенти магістерських програм «Страховий менеджмент» та «Фінансовий менеджмент» виконують індивідуальні завдання з дисципліни «Фінансове забезпечення страхових зобов'язань» на основі даних з баз практики. Важливим є ефективна організація їх самостійної роботи. Враховуючи всі труднощі та недоопрацювання, які виникають при індивідуальному виконанні студентами завдань з дисципліни, пропонується використати роботу в малих групах.

Студенти, об'єднані в малі групи (від 3 до 5 осіб), зможуть більш ширше розкрити завдання та виробити спільний груповий проект за атмосфери співпраці.

Для ефективного виконання самостійної роботи необхідним є чітке структурування роботи студентів.

По-перше, створити малі групи, враховуючи власні побажання студентів, розподіл їх по базах практики.

По-друге, визначається коло питань, які необхідно розглянути малим групам. Наприклад, визначаємо сфери досліджень: майнове страхування, страхування життя, страхування відповідальності, перестраховання і т. д., одну з яких обирає кожна мала група. Такий підхід буде ефективнішим для студентів програми «Фінансовий менеджмент», для яких проблемним є збір матеріалів.

По-третє, необхідно чітко виділити період на виконання завдань, терміни здачі та захисту проектів.

Протягом семестру студенти можуть консультуватися із викладачем по виконанню завдань.

Завершальним етапом самостійної роботи є захист студентами розробленого проекту. Кожний член групи отримує оцінку залежно від рівня виконання роботи та ще має можливість отримати бали за відповіді на додаткові питання.